

Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano iki 2030 m. vertinimas

Ataskaita

Skirta: Kretingos rajono savivaldybės administracija

Sudarė: MB „Strateginiai tyrimai ir konsultacijos“

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1.1. lentelė. AIE dalis bendrame galutinės energijos suvartojime Kretingos rajono savivaldybėje _____	9
1.2. lentelė. Pirminis priemonių planas _____	11
2.1.1. lentelė. Bendrosios kuro suvartojimo tendencijos Lietuvoje, 2025 m. _____	14
2.6.1. lentelė. Energijos suvartojimo balansas Kretingos rajono savivaldybėje 2024 m. _____	17
3.1. lentelė. Siūlomas priemonių planas _____	20
3.2. lentelė. AIE gamybos priemonių infrastruktūros palyginamas _____	22

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1.1. pav. AIE dalies bendrame kuro balanse planiniai rodikliai	10
2.6.1. pav. Kuro suvartojimas pagal sektorius 2020 ir 2024 m.	17

SUTRUMPINIMAI, SAŲOKOS

AIE	Atsinaujinančių išteklių energija
LEA	Lietuvos Energetikos Agentūra
Planas	Savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. (suderintas su LR energetikos ministerija)
Vertinimo ataskaita	Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano iki 2030 m. vertinimo ataskaita
Savivaldybė	Kretingos rajono savivaldybė
ES	Europos Sąjunga
Eur	Euras
Gyv.	Gyventojai
Ketv.	Ketvirtis
Kt.	Kitas
Kv. m	Kvadratiniai metrai
LR	Lietuvos Respublika
LRV	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
M.	Metai
Mln.	Milijonas
NR.	Numeris
NŽT	Nacionalinė Žemės tarnyba prie LR Žemės ūkio ministerijos
NT	Nekilnojamasis turtas
Pan.	Panašiai
Proc.	Procentas
RC	VĮ Registrų centras

TURINYS

Lentelių sąrašas	2
Paveikslų sąrašas	3
Sutrumpinimai, sąvokos	4
Įvadas	6
Santrauka	7
Extended summary	8
1. Plano analizė	9
2. Esamos situacijos Pokytis (2020–2024 m.)	14
2.1. Transporto sektorius	14
2.2. Pramonė	15
2.3. Žemės ūkis	15
2.4. Namų ūkiai	15
2.5. Paslaugų sektorius	15
2.6. Galutinis energijos suvartojimas	16
3. Priemonių planas	19
4. Išvados	23
5. Rekomendacijos	24

ĮVADAS

Kretingos rajono savivaldybės taryba 2022 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. T2-319 patvirtino Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą iki 2030 m. (toliau tekste – Planas). Plano tikslas – nustatyti Kretingos rajono savivaldybės įgyvendinamas priemones Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 55 straipsnyje nustatytiems nacionaliniams planiniams rodikliams pasiekti.

Plane įvertinta esama situacija ir nusistatyti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslai ir priemonės šiems tikslams pasiekti.

Vyriausybės įgaliotos institucijos (Lietuvos energetikos agentūros (toliau tekste – LEA)) nustatyta tvarka, Kretingos rajono savivaldybė yra įpareigota kas 2 metus iki rugpjūčio 31 dienos parengti ir savo interneto svetainėje viešai paskelbti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimo rezultatus.

Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano iki 2030 m. vertinimo tikslas – nustatyti, ar atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius 4 metus netapo mažesnė negu savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatyti tarpiniai atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planiniai rodikliai.

Kretingos rajono savivaldybė, jeigu jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius 4 metus tapo mažesnė negu savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatyti tarpiniai atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planiniai rodikliai, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų nustatytus planinius rodiklius.

SANTRAUKA

Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą iki 2030 m. sudaro 10 skyrių. Plane nustatyta, kad bendrasis galutinis energijos suvartojimas Kretingos rajone 2020 m. siekė 35 432,86 tne, iš kurių didžiausia dalis (64 proc.) suvartota namų ūkiuose, 27 proc. – pramonės sektoriuje. Pagal kuro rūšis daugiausiai buvo naudojama biokuro (38 proc.) ir elektros energijos (29 proc.), o AIE dalis bendrame balanse sudarė 49,79 proc.

Vertinimo rezultatai rodo, kad 2020–2024 m. laikotarpiu energijos suvartojimas savivaldybėje išaugo nuo 35,4 tūkst. tne iki 53,9 tūkst. tne. Nepaisant to, faktinė AIE dalis 2024 m. siekė net 88,96 proc., kai pirminiame plane buvo numatyta 51,07 proc. Tokį rezultatą daugiausia lėmė patikslinti duomenys apie elektros energijos sektorių, kuriame AIE dalis Kretingos rajone sudarė 100 proc.

Vertinimo metu nustatyta, kad dalis pirminiame plane numatytų priemonių prarado aktualumą arba reikalauja finansinių šaltinių patikslinimo, todėl buvo parengtas atnaujintas priemonių planas. Jis orientuotas į fotomodulių diegimą, daugiabučių modernizavimą, biokuro naudojimo plėtrą, CŠT tinklų modernizavimą bei alternatyvaus transporto infrastruktūros plėtrą.

Atnaujintas priemonių planas integruotas į vertinimo ataskaitą kaip pagrindinis įrankis, užtikrinantis tvarios energetikos plėtros tęstinumą Kretingos rajono savivaldybėje.

EXTENDED SUMMARY

The Renewable Energy Development Action Plan of Kretinga District Municipality until 2030 consists of 10 sections. The Plan indicated that the total final energy consumption in Kretinga District in 2020 amounted to 35,432.86 toe, with the largest share consumed in households (64%) and industry (27%). In terms of energy sources, biofuel (38%) and electricity (29%) dominated, while the share of renewable energy (RE) in the final balance reached 49.79%.

The evaluation shows that between 2020 and 2024, total energy consumption in the municipality increased from 35.4 thousand toe to 53.9 thousand toe. Nevertheless, the actual RE share in 2024 reached as high as 88.96%, compared to the originally planned target of 51.07%. This significant difference was mainly due to updated data on the electricity sector, where RE accounted for 100% of the consumed electricity in Kretinga.

The evaluation also revealed that some of the measures outlined in the initial Plan are no longer relevant or require clarification of funding sources. Therefore, an updated Action Plan was developed, focusing on solar PV installation, renovation of multi-apartment buildings, expansion of biofuel use, modernization of district heating networks, and development of alternative transport infrastructure.

The updated Action Plan is integrated into the evaluation report as the main instrument to ensure the continued implementation of sustainable energy development in Kretinga District Municipality.

1. PLANO ANALIZĖ

Planas parengtas 2022 m., jame nustatyta, kad bendras galutinis energijos suvartojimas Kretingos rajono savivaldybėje 2020 m. siekė **35 432,86 tne**, iš kurių didžiausia dalis (64 proc.) suvartota namų ūkiuose, 27 proc. pramonės sektoriuje. Pagal kuro rūšis daugiausiai Kretingos rajono savivaldybėje buvo suvartojama biokuro (38 proc.) bei elektros energijos (29 proc.).

Didžiausia energijos dalis Kretingos rajono savivaldybėje buvo sunaudojama centriniam šildymui bei karšto vandens gamybai. Kretingos rajono savivaldybėje yra (buvo) vienas centralizuoto šildymo tiekėjas – UAB „Kretingos šilumos tinklai“. 2020 metais metinis pagamintos šilumos kiekis sudarė 40 157 MWh. Didžiąją dalį naudojamo kuro, pagaminti šilumos energijai, sudaro biokuras (88,8 proc.), likusioji dalis – gamtinės dujos (10,5 proc.), SND (0,6 proc.) bei dyzelinas (0,1 proc.).

Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2021-11-16 duomenimis, Kretingos rajone buvo išduoti 29 leidimai gaminti elektros energiją saulės šviesos elektrinėse, kurių bendra galia siekia 2,1825 MW. Per metus šiose elektrinėse pagaminamas elektros energijos kiekis siekė 2 040,64 MWh (175,45 tne) elektros energijos.

Kretingos rajono savivaldybėje buvo veikianti Tūbausių hidroelektrinė. Hidroelektrinė pradėjo veikti 2011 m., joje įrengta viena turbina, kurios galia siekia 240 kW. Per metus ši elektrinė pagamina apie 576 MWh (49,54 tne) elektros energijos.

Galiausiai, Kretingos rajono savivaldybėje buvo išduota 16 leidimų statyti vėjo energiją gaminančius įrenginius. Bendra šių prietaisų instaliuota galia – 108,3250 MW. Atlikus normatyvinius apskaičiavimus, nustatyta, kad Kretingos rajone veikiančios vėjo jėgainės per metus pagamindavo 361 076,94 MWh (31 052,62 tne) elektros energijos.

Vertinant atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimą transporto sektoriuje, buvo įvertinta, kad suvartojimas Kretingos rajono savivaldybėje priklausė nuo bendrų šalies standartų:

- Benzine yra 10 proc. biodegalų;
- Dyzeline yra 7 proc. biodegalų.

Parengtame Plane nevertintas elektros energijos suvartojimas transporto sektoriuje, nes elektromobilių skaičius 2020 m. Kretingos rajono savivaldybėje siekė tik 42 vnt. Plano rengimo metu Kretingos rajono savivaldybėje buvo įrengtos trys elektromobilių įkrovimo stotelės.

Atsinaujinančių išteklių energijos dalis namų ūkiuose apskaičiuota pagal bendruosius kuro suvartojimus Lietuvoje. Remiantis Statistikos departamento leidiniu „Lietuvos aplinka, žemės ūkis ir energetika, 2020 m. leidimas, Atsinaujinantys ištekliai“, Lietuvoje iš atsinaujinančių energijos išteklių 2019 m. pagaminta 60,1 proc. visos elektros energijos, bendrame elektros energijos suvartojime 2020 m. AIE dalis siekė **20,17 proc.** Bendrai namų ūkiuose AIE dalis sudarė **76 proc.**

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamas Kretingos rajono savivaldybės energijos suvartojimo balansas 2020 m. bei AIE dalis bendrame balanse.

1.1. lentelė. AIE dalis bendrame galutinės energijos suvartojime Kretingos rajono savivaldybėje

Energijos išteklių rūšis	Transportas	Pramonė	Žemės ūkis	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Energijos nuostoliai ir savos reikmės	Iš viso	AIE dalis
Benzinas	146,49						146,49	9,67
Dyzelinas	1339,96						1339,96	83,08

Energijos išteklių rūšis	Transportas	Pramonė	Žemės ūkis	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Energijos nuostoliai ir savos reikmės	Iš viso	AIE dalis
SND ¹	51,56	21,11		16,15			88,82	
Anglys ir durpės				936,41	10,69		947,10	
Gamtinės dujos		3918,63	268,48	2335,97	11,44		6534,52	
Skystasis kuras				516,64			516,64	
Biokuras		923,28	44,24	11511,43	21,31		12500,26	12500,26
Elektros energija		4431,37	223,27	3506,66	435,62	859,69	9456,61	1907,40
Aplinkos šiluminė energija ²				581,22			581,22	581,22
Kitos kuro ir energijos rūšys				435,92			435,92	
Šilumos energija ³				1952,22	670,80	262,30	2885,32	2562,16
Iš viso	1538,01	9294,39	535,99	21792,62	1149,86	1121,99	35432,86	17643,79
AIE dalis, proc.								49,79

Šaltinis: Planas

Taigi, bendrame energijos suvartojimo balanse AIE dalis Kretingos rajono savivaldybėje sudarė 49,79 proc. Savivaldybėje didelę įtaką AIE naudojimui daro biokuro bei elektros energijos naudojimas, kurie tarp AIE rūšių sudaro apie 90 proc. Detalizuojant AIE dalį pagal sektorius, transporto sektoriuje AIE dalis siekia 6,06 proc., pramonės sektoriuje – 19,55 proc., žemės ūkyje – 16,66 proc., paslaugų sektoriuje – 60,83 proc.

Sekančiu etapu Plane buvo apskaičiuoti siejami rodikliai pagal numatomas įdiegti priemones. Siekiamas AIE rodiklis Kretingos rajono savivaldybėje pateikiamas žemiau esančiame paveiksle.

1.1. pav. AIE dalies bendrame kuro balanse planiniai rodikliai

Šaltinis: sudaryta autorių

Taigi, vertinimo laikotarpiu aktualus 2023 – 2024 m. numatytas pasiekti AIE rodiklis – **51,07 proc.**

Numatytiems AIE rodikliams pasiekti Kretingos rajono savivaldybė nusimatė priemones, kurios pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

¹ Suskystintos naftos dujos

² Šilumos siurbLIAI

³ CŠT – centralizuoto šilumos tiekimo (UAB „Kretingos šilumos tinklai“)

1.2. lentelė. Pirminis priemonių planas

Priemonė	Lėšų poreikis, tūkst. Eur	Stebėsenos rodiklis	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija
Priemonės, kurių poveikis tiesiogiai priskaičiuotas prie planinio rodiklio įgyvendinimo				
Saulės kolektorių įrengimas ant pastatų stogų namų (4,5 tūkst. m ²)	670	Numatoma AIE gamyba kWh/metus	2021–2030	Savivaldybė
Saulės elektrinių įrengimas	1 225	Numatoma elektros energijos gamyba kWh/metus	2021-2030	Savivaldybė
Elektrinių transporto priemonių įsigijimas	750	Dalis bendrame savivaldybės automobilių parke	2021–2030	Savivaldybė
Transporto priemonių (tame tarpe ir autobusų parko) įkrovimo stotelių įrengimas	400	Stotelių skaičius	2021–2030	Savivaldybė
AIE priemonių diegimas namų ūkiuose	14 680	Namų ūkių skaičius	2021–2030	Namų ūkiai
Elektrinių autobusų įsigijimas	1 600	Įsigytų elektrinių autobusų skaičius	2021-2030	Savivaldybė/autobusų parkas
Kogeneracinės jėgainės įrengimas	500	Numatoma AIE gamyba kWh per metus	2021-2030	Savivaldybė/ UAB Kretingos šilumos tinklai
Priemonės, kurių poveikis planiniam rodikliui nevertintas				
Parengti CŠT modernizavimo galimybių nustatymo studiją (tyrimą)	Nenustatyta	Parengta studija	2021–2023	Savivaldybė
Prie CŠT neprijungtų katilinių rekonstrukcija pritaikant jose naudoti biokurą vietoje iškastinio kuro (įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse)	Nenustatyta	Parengti projektai ir naujai įrengta arba rekonstruota infrastruktūra	2021–2030	Savivaldybė
Bendros elektros ir šilumos gamybos CŠT sektoriuje plėtra, pirmenybę teikiant elektros energijos ir šilumos gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių	Nenustatyta	Parengti projektai ir įgyvendinti sprendimai	2021–2030	Savivaldybė
Saulės kolektorių naudojimas šildymui ir karštam vandeniui ruošti CŠT sistemose	Nenustatyta	Parengti projektai ir įrengta infrastruktūra	2021–2030	Savivaldybė
Modernizuoti nusidėvėjusius šilumos energijos perdavimo tinklus	Nenustatyta	Modernizuotų šilumos tinklų ilgis	2021–2030	Savivaldybė
Savivaldybių pastatų atnaujinimas (modernizavimas)	Nenustatyta	Atnaujintų/Modernizuotų pastatų skaičius	2021–2030	Savivaldybė
Vystyti infrastruktūrą pritaikytą alternatyvioms transporto rūšims	Nenustatyta	Nutiestų kelių (dviračių takų) ilgis (km.)	2021–2030	Savivaldybė
Gatvių apšvietimo modernizavimas	Nenustatyta	Parengti projektai ir įrengti infrastruktūros objektai	2021–2030	Savivaldybė
Saulės energijos panaudojimas gatvių, parkavimo aikštelių ir kt. viešų vietų apšvietimui	Nenustatyta	Parengti projektai ir įrengti infrastruktūros objektai	2021–2030	Savivaldybė
Žaliųjų pirkimų taikymas viešuosiuose pirkimuose	Nenustatyta	Pirkimų skaičius	Kasmet	Savivaldybė
Vienkartinės savivaldybės gyventojų informavimo akcijos	Nenustatyta	Parengtos ir įgyvendintos akcijos/renginiai	Kasmet	Savivaldybė

Skatinti gyventojus pasirinkti alternatyvias transporto rūšis arba skatinti naudotis viešuoju transportu	Nenustatyta	Informacija paviėšinta savivaldybės tinklalapyje	Kasmet	Savivaldybė
Skatinimas naudoti elektra varomas transporto priemones	Nenustatyta	Informacija paviėšinta savivaldybės tinklalapyje	Kasmet	Savivaldybė
Informacijos apie valstybės ir savivaldybės paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai, parengimas ir viešas paskelbimas	Nenustatyta	Informacija paviėšinta savivaldybės tinklalapyje	Kasmet	Savivaldybė
Autobusų parko modernizavimo galimybių studija	Nenustatyta	Paruošta galimybių studija	2023	Savivaldybė/autobusų parkas
Saulės kolektorių centralizavimo galimybių studija	Nenustatyta	Paruošta galimybių studija	2024	Savivaldybė/ UAB Kretingos šilumos tinklai

Šaltinis: Planas

LEA, Lietuvos Vyriausybės įgaliota institucija vertinti AIE planus, pateikė savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų vertinimo apibendrintus rezultatus⁴. LEA nustatė šiuos Plano trūkumus:

1. Priemonėms Nr. 1-4 ir 5-8 nurodyti lėšų poreikio finansavimo šaltinį;
2. Nustatyti reikalingą lėšų poreikį, rezultatą ir nurodyti finansavimo šaltinį priemonėms, kurio neturi šių elementų;
3. Priemonei Nr.5 trūksta konkretnės informacijos, kad būtų galima įvertinti priemonės poveikį – AIE dalis galutiniame energijos suvartojime.

Į šiuos pastebėjimus atsižvelgiama sekančiuose Vertinimo ataskaitos skyriuose.

⁴ <https://www.ena.lt/sav-aie-planai-vertinimas/>

2. ESAMOS SITUACIJOS POKYTIS (2020–2024 M.)

Siekiant įvertinti, ar pasiektas pirminiame plane (1.1. paveiksle) numatytas tikslinis rodiklis, vertinimo ataskaitos rengimo metu atlikta pakartotinė Kretingos rajono savivaldybės bendrojo energijos suvartojimo balanso analizė. Vertinimo rezultatai pateikiami toliau išdėstytuose skyriuose.

2.1. Šildymo ir vėsumos sektorius

Kretingos rajono savivaldybėje yra vienas centralizuoto šildymo tiekėjas – UAB „Kretingos šilumos tinklai“. 2024 metais metinis pagamintos šilumos kiekis sudarė 40233,08 MWh arba 3 460,04 tne. Didžiąją dalį naudojamo kuro, pagaminti šilumos energijai, sudaro biokuras (89,0 proc.), likusioji dalis – gamtinės dujos, SND bei dyzelinas. Taigi, AIE dalis šilumos sektoriuje sudaro 89 proc. Detalūs UAB „Kretingos šilumos tinklai“ pagaminti ir į tinklą patiekti šilumos kiekiai pateikiami žemiau esančioje lentelėje.

2.1.1. lentelė. UAB „Kretingos šilumos tinklai“ gamybos ir tiekimo apimtys

	2020	2021	2022	2023	2024
Viso pagamintas šilumos kiekis (MWh)	40156,645	47076,182	42041,598	40581,562	40233,085
Viso pateiktas šilumos kiekis galutiniams vartotojams (MWh)	33170,125	39386,067	35045,016	34100,171	34253,676

Šaltinis: UAB „Kretingos šilumos tinklai“

Duomenų apie vėsumo sektorių Kretingos rajono savivaldybėje nėra, nes sektorius nėra plačiai paplitęs (naudojamas išskirtinai privačiose įmonėse, kurių duomenys neprieinami).

2.2. Transporto sektorius

Vertinimo laikotarpiu nustatyta, kad Kretingos rajono savivaldybės teritoriją kerta magistralinis kelias A11 bei regioniniai keliai Nr. 168, 169, 216, 217, 218 bei 269. Bendras asfaltuotų valstybinės reikšmės kelių ilgis savivaldybėje sudaro 390 km (pokytis nefiksuotas). Valstybinės reikšmės keliuose bendras vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI) siekia 27 911 transporto priemonės, tai yra 10 proc. daugiau nei 2020 m.

Bendros kuro sąnaudos transporto sektoriuje Lietuvoje, pagal kurias apskaičiuojamas ir Kretingos rajono savivaldybės energijos poreikis, pateikiamos žemiau esančioje lentelėje:

2.2.1. lentelė. Bendrosios kuro suvartojimo tendencijos Lietuvoje, 2025 m.

		Benzinas	Dyzelinas	SND	Elektra
Degalų sąnaudos Lietuvoje	Tūkst. t	280,3	1634,1	84,5	8
Dalis bendrame balanse	Proc.	13,97%	81,42%	4,21%	0,40%
Degalų sąnaudos Kretingos raj. sav.	Tūkst. t	0,2719	1,5854	0,0820	0,0078
	tne	290,98	1631,37	90,92	8,61

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Atsižvelgiant į tai, bendra transporto sektoriaus energijos paklausa Kretingos rajono savivaldybėje 2024 m. siekė 2 158,60 tne, t. y. padidėjo 40,35 proc., palyginti su 2020 m.

Svarbu pabrėžti, kad šalyje sparčiai daugėja elektromobilių, todėl pakartotinai vertinant balanso duomenis, įtrauktos ir elektros energijos sąnaudos transportui, kurios sudarė 0,4 proc. bendro kuro balanso. Plano rengimo metu Kretingos rajone veikė trys elektromobilių įkrovimo stotelės, o ataskaitos rengimo metu jau buvo įrengtos aštuonios stotelės, iš kurių trys didesnės nei 49 kW galios. Visos šios stotelės yra viešai prieinamos. Duomenų apie ne viešas stoteles nėra, nes tokia informacija neinventorizuojama (pavyzdžiui, kiek įkrovimo stelių yra įrengta privačiuose namuose).

Kretingos rajono savivaldybėje suslėgtų gamtinių dujų (CNG), suskystintų gamtinių dujų (LNG), biodujų ar vandenilio degalų pildymo punktų nėra įrengta.

Kretingos rajono savivaldybėje viešojo transporto paslaugas teikia UAB „Kretingos autobusų parkas“, kurios transporto parką sudaro 41 autobusas, iš kurių nei vieno nėra varomo elektra. Didžiąją dalį

sudaro M3 kategorijos autobusai, kurių UAB „Kretingos autobusų parkas“ turi 32, likusieji 9 autobusai – M2 kategorijos. Pagal klases – 31 autobusas yra II klasės, 4 autobusai – III klasės bei 6 autobusai – I klasės. Didžioji dalis eksploatuojamų autobusų varomi dyzelinu, tokių yra 34 vnt., likusieji varomi benzinu. Būtina pažymėti, jog šiuo metu UAB „Kretingos autobusų parkas“ įgyvendina projektą „Miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas, skatinant naudoti visai netaršias transporto priemones“ Nr. 08-016-K-0011, kurio metu bus įsigyta 10 vnt. netaršių transporto priemonių. Joms įkrauti bus naudojamos elektros įkrovimo stotelės: - 2 vnt. (150 kW galios); - 5 vnt. (nuo 24 kW galios). Įtaka alternatyviųjų degalų suvartojimo bendram kuro balansui bus suskaičiuota po projekto įgyvendinimo.

2.3. Pramonė

Pramonės sektoriaus energijos suvartojimas įvertintas pagal pastatų bendrąjį plotą. Pagal naujausius viešai prieinamus duomenis, Kretingos rajono savivaldybėje registruota 1 076 gamybos, pramonės, sandėliavimo, transporto ir garažų paskirties pastatai, kurių bendras plotas siekia 486 946 kv. m. Apskaičiuota, kad vienam kv. m. tenka apie 28 kWh/metus šilumos energijos poreikio.

Pagal UAB „Kretingos šilumos tinklai“ duomenis, 2024 m. pramonės įmonėms centralizuotai šiluma nebuvo tiekama. Taigi, bendros šilumos energijos sąnaudos pramonės sektoriuje sudarė 1 172,56 tne. Remiantis LEA duomenimis, 2024 m. pramonės įmonės taip pat suvartojo 11 044,8 tne elektros energijos. Vadinas, bendras pramonės sektoriaus energijos suvartojimas 2024 m. sudarė 12 217,38 tne, o lyginant su 2020 m., padidėjo 31,45 proc.

2.4. Žemės ūkis

Žemės ūkio sektoriaus energijos poreikis vertintas pagal veikiančių žemės ūkio ir žuvininkystės įmonių skaičių. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2024 m. Kretingos rajono savivaldybėje veikė 37 tokie ūkio subjektai. Vertinama, kad vienos įmonės metinis šilumos poreikis sudaro 18 MWh, todėl bendras šilumos energijos suvartojimas žemės ūkyje siekia apie 666 MWh arba 57,27 tne. Elektros energijos sąnaudos pagal LEA duomenis sudarė 436,0 tne. Taigi, bendras žemės ūkio sektoriaus energijos poreikis 2024 m. sudarė 493,26 tne, kas reiškia maždaug 7,97 proc. sumažėjimą, palyginti su 2020 m.

2.5. Namų ūkiai

Namų ūkių sektoriaus galutinis šilumos energijos poreikis apskaičiuotas pagal šilumos tiekimo šaltinius: centralizuotą šilumos tiekimą (CŠT) ir individualius šildymo įrenginius. UAB „Kretingos šilumos tinklai“ duomenimis, 2024 m. centralizuotai namų ūkiams buvo patiekta 1 945,40 tne šilumos energijos (sumažėjimas 0,3 proc.).

Prie CŠT neprijungtuose namų ūkiuose 2024 m. apskaičiuotas suvartojimas siekė 15 177,05 tne šilumos energijos, o elektros energijos suvartojimas – 10 463,51 tne. Taigi, bendras namų ūkių sektoriaus energijos suvartojimas 2024 m. sudarė 27 585,97 tne, padidėjimas nuo 2020 m. – 26,58 proc.

2.6. Paslaugų sektorius

Vertinant galutinį šilumos energijos suvartojimą paslaugų sektoriuje, laikoma, kad įstaigos ir įmonės apsirūpina šiluma iš CŠT tinklų. Duomenis apie elektros energijos suvartojimus pateikė LEA.

Remiantis LEA pateiktais duomenimis, 2024 m. paslaugų įmonės Kretingos rajono savivaldybėje suvartojo 81 112,41 MWh (6 975,7 tne) elektros energijos.

Remiantis UAB „Kretingos šilumos tinklai“ pateiktais duomenimis, visuomeninės paskirties pastatams (paslaugų sektoriui), 2024 m. buvo patiekta 11 632,70 MWh arba 1 000,41 tne šilumos energijos.

Taigi, bendras energijos suvartojimas Kretingos rajono savivaldybėje paslaugų sektoriuje 2024 m. siekė 7 976,08 tne ir pokytis su 2020 m. siekė 6 826,22 tne. Būtina pažymėti, kad toks didelis energijos poreikio padidėjimas siejamas su elektros energijos suvartojimo padidėjimu. Pirminiame plane elektros

energijos suvartojimas įvertintas pagal bendruosius normatyvus, o Vertinimo ataskaitos rengimo metu gauti tikslūs duomenys iš LEA.

2.7. Galutinis energijos suvartojimas

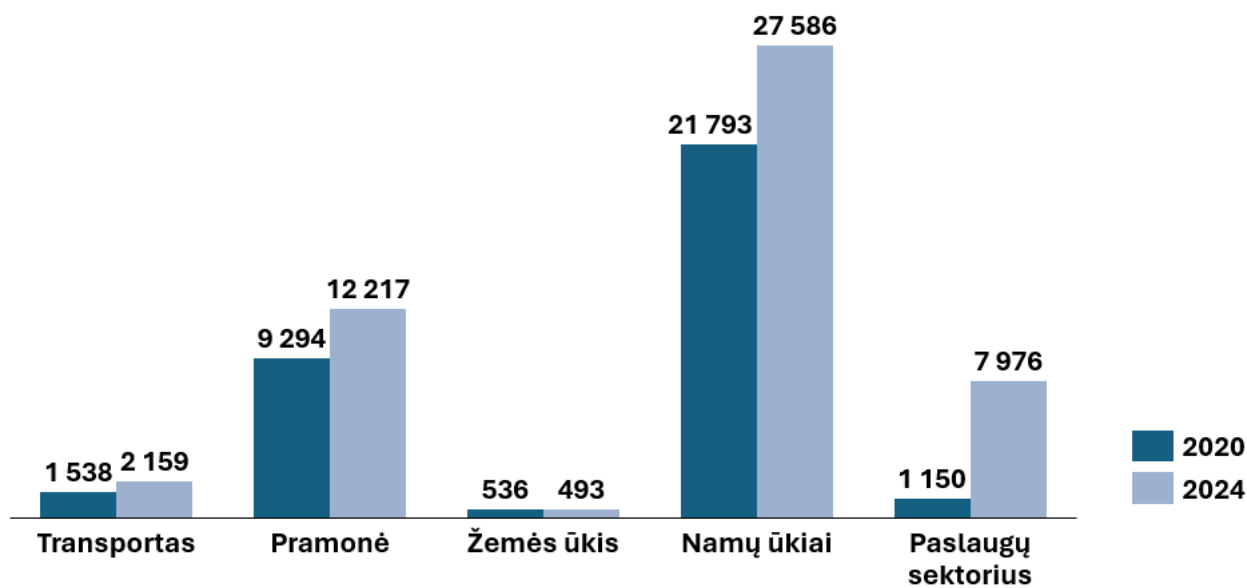
Įvertinus visų Kretingos rajono savivaldybės sektorių šilumos ir elektros energijos suvartojimus 2024 m., pateikiama suvestinė galutinio energijos balanso lentelė.

2.7.1. lentelė. Energijos suvartojimo balansas Kretingos rajono savivaldybėje 2024 m., tne

Energijos išteklių rūšis	Transportas	Pramonė	Žemės ūkis	Namų ūkiai	Paslaugų sektorius	Energijos nuostoliai ir savos reikmės	Iš viso	AIE dalis
Benzinas	290,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	290,98	2,91
Dyzelinai	1631,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1631,37	114,20
SND	90,92	0,00	0,00	16,11	0,00	0,00	107,03	
Anglys ir durpės	0,00	93,81	0,00	934,47	0,00	0,00	1028,27	
Gamtinės dujos	0,00	351,77	0,00	1208,36	0,00	0,00	1560,13	
Skystasis kuras	0,00	58,63	0,00	515,57	0,00	0,00	574,20	
Biokuras (mediena)	0,00	644,91	57,28	11487,52	0,00	0,00	12189,71	12189,71
Elektros energija	145,33	11044,81	435,98	10463,51	6975,67	2906,53	31971,83	31971,83
Aplinkos šiluminė energija (šilumos siurbLIAI)	0,00	0,00	0,00	580,01	0,00	0,00	580,01	580,01
Kitos kuro ir energijos rūšys	0,00	23,45	0,00	435,01	0,00	0,00	458,46	
Šilumos energija	0,00	0,00	0,00	1945,40	1000,41	514,23	3460,05	3046,60
Iš viso	2158,60	12217,38	493,26	27585,97	7976,08	3420,76	53852,04	47905,25
							AIE dalis	88,96%

Šaltinis: sudaryta autorių

Palyginamasis paveikslas pagal kiekvieno sektoriaus suvartojimus 2020 bei 2024 m. pateikiamas žemiau esančiame paveiksle.

2.7.1. pav. Kuro suvartojimas pagal sektorius 2020 ir 2024 m., tne

Šaltinis: sudaryta autorių

Kaip rodo palyginamasis 2020 ir 2024 m. analizės rezultatas (2.7.1. pav.), didžiausiuose sektoriuose – namų ūkiuose ir pramonės sektoriuje – energijos poreikis padidėjo. Tam įtakos turėjo padidėjęs elektros energijos suvartojimas. Būtina pažymėti, jog Plane elektros energijos suvartojimas buvo skaičiuojamas pagal išvestinius duomenis, o Vertinimo ataskaitoje pateikiami tikslūs LEA duomenys.

AIE rodiklis šilumos ir elektros energijos sektoriuose (bendras balansas) 2024 m. siekė 88,96 proc., kai Plane numatytas rodiklis buvo 51,07 proc. Šį didėjimą daugiausia lėmė faktiniai LEA duomenys apie AIE dalį elektros sektoriuje, kuri Kretingos rajone siekė 100 proc. (Kretingos rajono savivaldybėje elektros energijos pagaminama dvigubai daugiau nei suvartojama), o pirminiame Plane buvo taikytas šalies vidurkis – 20,17 proc. Atsižvelgiant į tai, kad elektros energija sudaro didelę bendro balanso dalį (Vertinimo ataskaitos balanse dar padidėjo), šis skirtumas turėjo reikšmingą poveikį galutiniam AIE rodikliui.

Remiantis LEA pateiktomis rekomendacijomis, pasiekus Plane numatytą pasiekti AIE rodikli, priemonės neturėtų būti koreguojamos, tačiau atsižvelgiant į pasikeitusias tendencijas atsinaujinančių išteklių energijos srityje, priemonių planas koreguojamas. Tai atliekama sekančiuose skyriuose.

3. PRIEMONIŲ PLANAS

1 skyriuje pateikiamas pirminiame Plane numatytas priemonių planas, kuris buvo parengtas dar 2021 metais. Būtina atkreipti dėmesį, kad nuo to laiko tiek teisinė, tiek ekonominė, tiek technologinė aplinka pasikeitė, todėl dalis numatytų veiksmų ir uždavinių šiuo metu yra praradę aktualumą arba reikalauja esminių patikslinimų. Vertinimo ataskaitos rengimo metu nustatyta, kad kai kurios priemonės nebeatitinka esamos situacijos bei realių savivaldybės poreikių ir galimybių, todėl siekiant užtikrinti Plano efektyvumą ir tikslingą įgyvendinimą būtina atlikti jų atnaujinimą.

Atnaujinant priemonių planą, buvo organizuotos kelios strateginės darbo grupės, į kurias įtraukti ne tik savivaldybės administracijos specialistai, bet ir pagrindinių sektorių atstovai bei kiti suinteresuoti partneriai. Diskusijų metu įvertinti faktiniai energijos vartojimo pokyčiai, įgyvendintų priemonių poveikis bei identifikuotos naujos tendencijos, tokios kaip spartėjantis perėjimas prie atsinaujinančių energijos išteklių, inovatyvių technologijų diegimas, augantis energinio efektyvumo poreikis bei klimato kaitos keliamų reikalavimų griežtėjimas.

Atsižvelgiant į darbo grupių pateiktus siūlymus bei analizės rezultatus, nuspręsta priemonių planą atnaujinti taip, kad jis atlieptų aktualias Kretingos rajono savivaldybės gyventojų, verslo ir institucijų galimybes bei realiai prisidėtų prie numatytų AIE tikslų įgyvendinimo. Šiuo metu parengtas naujas priemonių planas labiau orientuojamas į esamų pajėgumų stiprinimą, efektyvių investicijų planavimą ir konkrečias, aiškiai pamatuojamas priemones, kurios padėtų užtikrinti didesnę AIE dalį bendrame energijos balanse.

Atnaujintas priemonių planas bus integruotas į AIE plano vertinimo ataskaitą kaip neatskiriama jos dalis ir taps pagrindiniu instrumentu, kuriuo vadovaujantis bus užtikrintas tolimesnis tvarios energijos plėtros įgyvendinimas savivaldybės teritorijoje.

Atnaujintas bei pagal LEA pastabas pakoreguotas priemonių planas pateikiamas žemiau esančioje lentelėje.

3.1. lentelė. Siūlomas priemonių planas

Priemonė (siekiamas rodiklis)	Lėšų poreikis, tūkst. Eur ⁵	Finansavimo šaltinis	Stebėsenos rodiklis	Pasiekimo laikas	Atsakinga institucija	Pasiektumo lygis (2022 – 2024 m.)
Fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų bei nutolusių saulės elektrinių įsigijimas (3,4 MW)	1 225	APVA parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Instaliuota galia, MW	2021-2030	Savivaldybė	1,497745 (44,05 proc.)
Naujų vartotojų pajungimas prie CŠT (15 namų ūkių)	430	ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Prijungtų vartotojų skaičius, namų ūkiai	2021–2030	UAB „Kretingos šilumos tinklai“	7 (46,66 proc.)
Prie CŠT neprijungtų katilinių rekonstrukcija pritaikant jose naudoti biokurą vietoje iškastinio kuro (įrengimas rekonstruojamose ar naujai statomose katilinėse) (5 katilai)	80	ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Pakeisti katilai	2021-2030	Savivaldybė ir UAB „Kretingos šilumos tinklai“	3 (60,00 proc.)
Modernizuoti nusidėvėjusius šilumos energijos perdavimo tinklus (2 km)	300	ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Modernizuotų šilumos tinklų ilgis, km	2021-2030	Savivaldybė	0,971 (48,55 proc.)
Vystyti infrastruktūrą pritaikytą alternatyvioms transporto rūšims (6 km)	800	ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Nutiestų kelių (dviračių takų) ilgis (km.)	2021-2030	Savivaldybė	3,88 (64,67)
Netaršių transporto priemonių įsigijimas (10 vnt. netaršių autobusų)	3 000	ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Įsigytų netaršių autobusų skaičius	2021-2030	UAB „Kretingos autobusų parkas“	0,00 (0,00)
Elektromobilių įkrovimo stotelių įrengimas (2 vnt.)	100	APVA parama, ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Įsigytų elektromobilių įkrovimo stotelių skaičius	2021-2030	UAB „Kretingos autobusų parkas“	0,00 (0,00)
Viešųjų pastatų modernizavimas (5 pastatai)	3 000	APVA parama, ES struktūrinių fondų parama, savivaldybės biudžeto lėšos	Modernizuotų viešųjų pastatų skaičius	2021-2030	Savivaldybė	2 (40,00 proc.)
Informacijos apie valstybės ir savivaldybės paramos schemas, taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui ir gamybai, parengimas ir viešas paskelbimas (20 pranešimų)	-	-	Paskelbtų pranešimų skaičius	2021-2030	Savivaldybė	10 (50 proc.)
Žaliųjų pirkimų taikymas viešuosiuose pirkimuose (100 proc. žaliųjų pirkimų nuo visų pirkimų)	-	-	Dalis viešųjų pirkimų nuo visų pirkimų	2021-2030	Savivaldybė	100 (100 proc.)

Šaltinis: sudaryta autorių

Įgyvendindama priemonių planą, Kretingos rajono savivaldybė atliko šiuos veiksmus (priemones):

- Fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų bei nutolusių saulės elektrinių įsigijimas – Kretingos rajono savivaldybė nuosekliai vykdo saulės elektrinių ant pastatų stogų, žemės sklypų plėtrą. Įvairiose finansavimo programose dalyvauja ne tik Kretingos rajono savivaldybės administracija, tačiau ir jai pavaldžios įstaigos. Būtina pažymėti, jog yra ne tik statomos saulės elektrinės, tačiau ir perkamos nutolusios elektrinės. Per ataskaitos laikotarpį Kretingos rajono savivaldybė įrengė arba iš nutolusių saulės parkų įsigijo apie 1,5 MW galios saulės elektrinių. Bendras Priemonių plano rodiklio Nr. 1 „Fotomodulių įrengimas ant pastatų stogų bei nutolusių saulės elektrinių įsigijimas“ pasiektumo lygis – 44,05 proc. Būtina pažymėti, jog savivaldybė nėra pasirengusi inventorizacijos, kurioje būtų numatyta, ant kokių savivaldybei priklausančių pastatų, ar kokiose žemės sklypuose galėtų būti diegiami AIE įrenginiai.
- UAB „Kretingos šilumos tinklai“ aktyviai vykdė naujų vartotojų prijungimą prie CŠT tinklų. Per 2021 – 2024 m. laikotarpį prie CŠT tinklų buvo prijungti 7 nauji namų ūkiai. Rodiklio pasiektumo lygis – 46,66 proc.
- UAB „Kretingos šilumos tinklai“ taip pat vykdė neatsinaujinančius išteklius naudojančių katilų keitimą. 2021-2024 m. laikotarpiu pakeisti 3 katilai. Rodiklio pasiektumo lygis – 60,00 proc. Darbai bus atliekami 5, 8, 9 katilinėse, S. Daukanto progimnazijoje ir Kretingos rajono Kūlupėnų Motiejaus Valančiaus pagrindinėje mokykloje pagal Kretingos rajono savivaldybės tarybos sprendimą 2024-02-29 Nr. T2-55.
- UAB „Kretingos šilumos tinklai“ 2021-2024 m. laikotarpiu atnaujino 0,97 km. nusidėvėjusių šilumos trasų. Rodiklio pasiektumo lygis – 48,55 proc.
- Savivaldybė aktyviai vykdė infrastruktūros, pritaikytos alternatyvioms transporto rūšims, plėtrą. Plano monitoringo laikotarpiu įrengta arba modernizuota 3,88 km dviračių ir/ar pėsčiųjų takų. Rodiklio pasiektumo lygis – 64,67 proc.
- Kretingos rajono savivaldybė taip pat aktyviai įgyvendino viešųjų pastatų modernizavimo projektus pagal APVA skelbiamas finansavimo programas. 2021-2024 m. laikotarpiu modernizuoti 2 viešieji pastatai, todėl rodiklio pasiektumo lygis – 40 proc.
- Kretingos rajono savivaldybė nuosekliai siekia didinti gyventojų sąmoningumą apie atsinaujinančių energijos išteklių (AIE) plėtros galimybes ir alternatyviųjų degalų naudojimą transporte. Šiuo metu savivaldybė reguliariai informuoja visuomenę apie galimus finansavimo šaltinius ir paramos priemones, susijusias su energinio efektyvumo didinimu bei AIE diegimu, įskaitant Aplinkos projektų valdymo agentūros (APVA) kvietimus, Europos Sąjungos ir nacionalines programas. Informacija gyventojams teikiama per savivaldybės interneto svetainę, socialinių tinklų kanalus ir seniūnijų skelbimų lentas. Taip pat gyventojams teikiamos individualios konsultacijos dėl saulės elektrinių įsirengimo, šilumos siurblių, biokuro naudojimo bei elektromobilių įkrovimo stotelių įrengimo. Šios konsultacijos organizuojamos bendradarbiaujant su Aplinkos ministerija, Energetikos agentūra ir Kretingos rajono savivaldybės administracijos specialistais. Plano stebėsenos laikotarpiu Kretingos rajono savivaldybės socialiniuose tinkluose buvo paskelta 10 informacinių pranešimų apie AIE plėtrą, todėl rodiklio pasiektumo lygis – 50 proc. Artimiausiu laikotarpiu savivaldybė planuoja dar aktyviau viešinti informaciją apie AIE technologijų naudą ir alternatyviųjų degalų rūšių naudojimo privalumus transporte. Tam bus pasitelkiamos socialinių tinklų paskyros, savivaldybės interneto svetainė ir vietos žiniasklaidos kanalai. Savivaldybė taip pat sieks, kad AIE ir tvaraus judumo temos būtų integruotos į švietimo bei vietos klimato kaitos valdymo dokumentus, skatinant gyventojų įsitraukimą ir tvarių sprendimų taikymą kasdienėje veikloje.

Būtina paminėti ir priemones, už kurias nėra atsakinga Kretingos rajono savivaldybė ar jai pavaldi įmonė. Pirma, 2021 m. Kretingos rajono savivaldybėje buvo renovuoti 33 daugiabučiai, arba 7 visų savivaldybės daugiabučių. Vertinimo ataskaitos laikotarpiu, Būsto energijos taupymo agentūros duomenimis, Kretingos rajono savivaldybėje yra renovuoti 48 daugiabučiai (10,5 proc. visų daugiabučių), dar 12 yra renovuojami šiuo metu. Taigi, nuo 2021 m. iki Vertinimo ataskaitos rengimo laikotarpio Kretingos rajono savivaldybėje buvo renovuota 15 daugiabučių.

Kretingos rajono savivaldybėje vystoma AIE gamybos priemonių infrastruktūra. Žemiau esančioje lentelėje yra pateikiama AIE gamybos priemonių infrastruktūros palyginamoji lentelė.

3.2. lentelė. AIE gamybos priemonių infrastruktūros palyginamas

	Biokuro įrenginių suminė įrengtoji galia, kW	Biomasės įrenginių suminė įrengtoji galia, kW	Saulės energijos įrenginių suminė įrengtoji galia, kW	Vėjo energijos įrenginių suminė įrengtoji galia, kW	Hidroenergijos įrenginių suminė įrengtoji galia, kW	Visas iš AEI savivaldybėje pagamintas elektros energijos kiekis, kWh
2021	-	-	1 435,24	109 165,00	250,00	234 076 471,20
2024	-	-	1 783,50	108 794,00	250,00	239 784 147,00
Pokytis, proc.			24,26	-0,33	0,00	2,43

Šaltinis: LEA duomenys

Kaip matoma, nors bendroji vėjo jėginių įrengtoji galia ir sumažėjo, o saulės elektrinių įrengtoji galia sąlyginai padidėjo, tačiau bendras pagamintas „žaliosios elektros“ kiekis išaugo 2,43 proc. Atsinaujančių išteklių energijos bendrijų Kretingos rajono savivaldybėje nebuvo įsteigta.

3.3. lentelė. Informacija apie gaminančių vartotojų tipus

	Fizinių asmenų elektrinių įrengtoji galia, kW	Fizinių asmenų elektrinės pagamintos elektros energijos kiekis, kWh	Juridinių asmenų elektrinių įrengtoji galia, kW	Juridinių asmenų elektrinės pagamintos elektros energijos kiekis, kWh	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinių įrengtoji galia, kW	Nutolusių elektros energiją gaminančių vartotojų (fiziniai ir juridiniai asmenys) elektrinės pagamintos elektros energijos kiekis, kWh	Planuoja mūsų vėjo elektrinių suminė įrengtoji galia, kW	Planuoja mūsų saulės elektrinių suminė įrengtoji galia, kW
2021	1 219,30	677 785,47	325,62	122 649,89	20,60	17 887,05	-	-
2024	9 749,70	6 395 372,12	4 334,00	1 664 119,19	1 021,7	748 614,87	8 300,00	26 000,00
Pokytis, proc.	699,61%	843,57%	1231,00%	1256,80%	4859,71%	4085,23%	-	-

Šaltinis: LEA duomenys

Lentelėje pateikti duomenys rodo labai spartų atsinaujinančios energijos generavimo pajėgumų ir gamybos augimą per 2021–2024 m. laikotarpį. Augimas apima tiek fizinių, tiek juridinių asmenų elektrines ir nutolusius vartotojus, taip pat matoma reikšminga planuojamų naujų projektų plėtra (vėjo ir saulės).

Būtina pažymėti, jog savivaldybė savo kompetencija neišduoda leidimų, licencijų ar atestatų, susijusių su AIE plėtra.

4. IŠVADOS

Kretingos rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veikslių plano iki 2030 m. vertinimo rezultatai rodo, kad pastaraisiais metais savivaldybė aktyviai įgyvendino svarbiausias energetinio efektyvumo ir atsinaujinančios energijos skatinimo priemones. Bendras galutinis energijos suvartojimas savivaldybėje per 2020–2024 m. laikotarpį padidėjo nuo 35,4 tūkst. tne iki 53,8 tūkst. tne, tačiau nepaisant to, faktinė AIE dalis bendrame balanse 2024 m. siekė 88,96 proc., kai pirminėje plano versijoje numatytas rodiklis buvo 51,07 proc.

Svarbiausios priežastys, lėmusios šį neatitikimą, yra faktinių duomenų patikslinimai, ypač elektros energijos sektoriuje, kur reali AIE dalis sudarė 100 proc., palyginti su pirminiame plane naudotu šalies vidurkiu (20,17 proc.). Be to, pirminiame plane elektros energijos suvartojimas buvo skaičiuojamas pagal išvestinius duomenis, nes viešai prieinamos informacijos apie elektros energijos sektorių nebuvo, o Vertinimo ataskaitos rengimo laikotarpiu LEA pateikė tikslus elektros energijos suvartojimus, kurie beveik dvigubai viršijo Plane apskaičiuotą elektros energijos suvartojimą.

Vertinimo metu nustatyta, kad dalis pirminiame plane numatytų priemonių prarado aktualumą arba reikalauja papildomo detalizavimo ir finansavimo šaltinių aiškumo. Atsižvelgiant į tai, buvo inicijuotas priemonių plano atnaujinimas, įtraukiant tiek savivaldybės administracijos specialistus, tiek sektorių atstovus. Diskusijų ir analizės rezultatai leido parengti aiškesnį, tikslingesnį ir geriau pamatuojamą priemonių planą, orientuotą į fotomodulių diegimą, daugiabučių modernizavimą, biokuro naudojimo plėtrą, CŠT tinklų atnaujinimą bei alternatyvaus transporto infrastruktūros plėtrą.

Akivaizdu, kad norint pasiekti atnaujintus AIE rodiklius, būtina užtikrinti planuotų priemonių įgyvendinimo tęstinumą bei stiprinti bendradarbiavimą su gyventojais, verslu ir valstybės institucijomis. Svarbu užtikrinti pakankamą finansavimo šaltinių įvairovę – pasitelkti ne tik savivaldybės biudžeto, bet ir ES struktūrinių fondų bei nacionalinių paramos programų lėšas. Taip pat būtina tęsti gyventojų informavimo, konsultavimo bei bendruomenių įtraukimo veiklas, kurios stiprina supratimą apie atsinaujinančios energijos naudą ir skatina jos diegimą praktikoje.

Apibendrinant, galima teigti, kad Kretingos rajono savivaldybė yra teisingame kelyje įgyvendinant AIE plėtros tikslus, tačiau tam, kad pasiektų užsibrėžtus rodiklius ir prisidėtų prie nacionalinių įsipareigojimų klimato kaitos švelninimo srityje, būtina nuosekliai atnaujinti planavimo dokumentus, grįsti juos tiksliais duomenimis bei užtikrinti kryptingą ir ilgalaikį veikslių įgyvendinimą.

5. REKOMENDACIJOS

1. Detalizuoti finansinius poreikius ir užtikrinti finansavimo šaltinius

Visoms plane numatytoms priemonėms būtina aiškiai nustatyti lėšų poreikį bei konkretų finansavimo šaltinį (savivaldybės biudžetas, ES struktūriniai fondai, nacionalinės programos, APVA parama). Tai užtikrins priemonių įgyvendinimo realumą ir sudarys sąlygas sklandžiai pritraukti investicijas.

2. Plėtoti decentralizuotą atsinaujinančios energijos gamybą

Siūloma spartinti saulės elektrinių ant viešųjų pastatų stogų bei nutolusių elektrinių įsigijimą, skatinti gyventojų ir bendrijų įsitraukimą į bendruomeninių elektrinių kūrimą bei biokuro naudojimo plėtrą, pritaikant naujas ar rekonstruojamas katilines.

3. Didinti energijos vartojimo efektyvumą namų ūkiuose ir CŠT sektoriuje

Tikslinga tęsti ir plėsti daugiabučių renovacijos programas, aktyviai informuoti gyventojus apie galimybes naudotis finansine parama. Taip pat būtina modernizuoti nusidėvėjusius šilumos tinklus, mažinant nuostolius ir užtikrinant efektyvų energijos naudojimą.

4. Stiprinti alternatyvaus transporto infrastruktūrą

Siūloma toliau plėtoti dviračių takus, elektromobilių įkrovimo stoteles, skatinti elektra varomų transporto priemonių naudojimą. Rekomenduojama įvertinti galimybes plėsti viešojo transporto paslaugas, pritaikant jas naudoti netaršius energijos resursus.

5. Sistemingai vykdyti gyventojų informavimą ir švietimą

Būtina numatyti nuolatinės informacinės kampanijas apie AIE diegimo naudą, energijos taupymo sprendimus, valstybės paramos galimybes bei bendrijų steigimo privalumus. Taip pat rekomenduojama organizuoti mokymus savivaldybės darbuotojams ir bendruomenėms.

6. Nuolat atnaujinti priemonių planą

Privaloma periodiškai (ne rečiau kaip kas dvejus metus) peržiūrėti ir atnaujinti priemonių planą, įtraukiant į jį naujas technologines tendencijas, pasikeitusius reglamentavimus ir bendruomenės poreikius.

7. Aktyviai bendradarbiauti su LEA ir kitomis institucijomis

Savivaldybei siūloma palaikyti glaudų ryšį su LEA ir kitomis atsakingomis institucijomis, kad būtų užtikrintas savalaikis duomenų keitimasis, rekomendacijų įgyvendinimas ir metodinės pagalbos gavimas.